

AGERA

EN TIDNING FRÅN AFRIKAGRUPPERNA | AUGUSTI 2018 | NR 3

NYA SKOLAN GAV RINGAR PÅ VATTNET

Bybornas unika modell skapar hållbar framtid

Vi vill veta vad du tycker!

Inom en snar framtid kommer kanske du som just nu läser denna tidning att få ett samtal för att svara på några frågor om Agera. Du som läsare är ovärderlig för oss, oavsett om du är medlem, månadsgivare eller bara sprider ordet om de orättvisor som vi och våra partnerorganisationer arbetar emot. Lika ovärderlig är din åsikt om tidningen, eftersom vi gör den för alla er läsare.

Kanske du blir upprigad

Nu vill vi alltså gärna veta vad våra läsare tycker och tänker om Agera. Vår samarbetspartner Novus kommer att ringa upp en del av er läsare för en undersökning. Får du inget samtal men har massor av tankar och idéer är du varmt välkommen att kontakta mig på jimmy.peterson@afrikagrupperna.se eller via post (adressen hittar du i rutan här nedan).

Kampanj för bönders rätt till sina fröer

Afrikagrupperna går annars en spännande höst till mötes. Då lanserar vi en stor kampanj som fokuserar på småskaliga bönders rättigheter. Du som har läst Agera är väl bekant med problematiken, bland annat med de hårda frölagar som nu införs på många håll. Har du inte hunnit sätta dig in i detta finns en kort sammanfattning på sidan fem som förklarar vad som sker i flertalet afrikanska länder just nu. Vi vill föra upp frågan på den bredare agendan, för att påverka politikerna men också för att sätta press på de företag som bidrar till den ohållbara utvecklingen. Kampanjen kommer att synas på flera håll och vi hoppas så klart att du är med och sprider den så att de som fattar besluten gör rätt val. Långsiktig och hållbar utveckling måste alltid gå före kortsiktiga vinster.

Jimmy Peterson
Redaktör

Hälsning
från vår
partner

Tillsammans skapar vi möjligheter

Africa Book Development Organisation (ABDO) och Afrikagruppernas utvecklingsresa har kommit långt på bara ett par decennier.

Under den här resan har ABDO, och även andra av Afrikagruppernas partnerorganisationer i Zimbabwe, dragit nytta av partnermöten där vi kunnat träffas och utbyta erfarenheter med såväl varandra som med Afrikagruppernas Stockholmskontor, liksom med regional och lokal personal. Det här forumet har hjälpt oss att förbättra vårt programarbete och våra rutiner, samtidigt som vi fått hjälp med kompetensutveckling. På så sätt har vi kunnat utveckla vår organisation och i förlängningen de samhällen vi jobbar för.

Inte bara böcker

Med transformativ utveckling som utgångspunkt (utveckling som syftar till omvälvande och bestående förändringar) har ABDO tillsammans med sju samhällen arbetat sida vid sida för att de ska kunna driva sin egen utveckling.

I områden som Gokwe där kvinnor tidigare var passiva, har de efter kampanjer om könsroller blivit medvetna om hur det påverkar dem och även fått kvinnor att ta en aktiv ledarroll i olika

samhällsprojekt. Några av kvinnorna sitter numera i skolutvecklingskommittéer och flickors utbildning tas nu på allvar.

Fyra skolor och möjligheter till försörjning

Samhällena har också initierat infrastrukturprojekt och hittills har de byggt tre skolor och en fjärde byggs i detta nu. Ett bevakningsprojekt för 50 bönder, som brukar en yta om totalt 10 hektar, är i implementeringsfasen efter att samhället identifierat underutnyttjade vattenkällor och oanvänd gemensam mark som de nu tar vara på. Ett "Women Action Centre" har också byggts i ett av områdena och genom det driver kvinnor flera utvecklingsprojekt, bland annat för att stärka möjligheten till försörjning. Flera grupper har också visat intresse för att starta lokala utbildningsfonder för att flickor och missgynnade barn ska kunna gå i skolan.

Albert Mazula
ABDO, en av
Afrikagruppernas
partnerorganisationer
i Zimbabwe

AGERA

Inspiration från Afrikagrupperna till medlemmar och givare

ANSVARIG UTGIVARE Louise Lindfors
ADRESS Tegelviksgatan 40, 116 41 Stockholm
E-POST post@afrikagrupperna.se
HEMSIDA afrikagrupperna.se
TELEFON 08-442 70 60
INSAMLING insamling@afrikagrupperna.se

REDAKTÖR Jimmy Peterson och Ann-Sofie Söderberg
LAYOUT Petra Handin
TRYCK Trydells, augusti 2018
OMSLAGSBILD Nyamurutsua Aleck.
Foto: Linda Nyström

Vill du engagera dig? Gå in på
www.afrikagrupperna.se/medlem

Information om seminarier, möten och annat som är på gång hittar du på
www.afrikagrupperna.se.

90 SVENSK INSAMLINGS KONTROLL

Denna tidning är publicerad med ekonomiskt stöd från Sida. Sida har inte medverkat vid utformningen av materialet och tar ej ställning till eventuella synpunkter som framförs.

Inte så fredligt och demokratiskt val som vi hoppades

Valrörelsen i Zimbabwe var i stort sett lugn vilket ökade förhoppningarna om att det första valet utan Robert Mugabe skulle förlöpa utan våldsamheter. Men redan en vecka efter valet hade flera människor fått sätta livet till.

Efter att Emmerson Mnangagwa tog makten i november 2017 förklarade han sin ambition med yttrandefrihet och fria val. Men kort efter valet som hölls 31 juli, visade statsmakten prov på motsatsen. Inte långt efter att vallokalerna stängt och innan rösträkningen var klar utropade sig oppositionspartiet MDC:s Nelson Chamisa som segrare i presidentvalet, vilket lockade ut anhängare att fira på gatorna.

Strax efter valet förklarades Emmerson Mnangagwas Zanu-PF ha vunnit parlamentsvalet. Röstsiffrorna för presidentvalet presenterades däremot hela fyra dagar efter valet trots att de räknades före rösterna i parlamentsvalet. När det meddelades att Mnangagwa vunnit valet med 50,8 procent av rösterna utbröt protester som anklagade presidenten för valfusk. Samtidigt meddelade Nelson Chamisa att han och partiet skulle ta till rättsliga åtgärder för att garantera att folkets vilja respekterades.

Polis och militär mötte demonstranterna med våld

– Vi accepterar inte falska resultat. Vi accepterar inte de här uppdiktade resultaten. Vi vill att ett korrekt resultat ska presenteras, sa Chamisa till journalister i Harare enligt Al Jazeera.

Själva valet i Zimbabwe gick lugnt till, men de efterföljande protesterna slogs brutalt ner av polis och militär.

I flera valdistrikt var det jämnt och EU:s valobservatörer, bland flera andra, reste krav på att rösterna från de olika vallokaler skulle redovisas. När valresultatet slutligen presenterades byttes oppositionens firande ut mot protester. Våldsamma scener utspelade sig i huvudstaden Harare då polis och militär mötte demonstranterna med våld. Sex personer sköts till döds av polis, varav en kvinna i ryggen. När oppositionen senare skulle hålla en presskonferens avbröts den av polis.

Valobservatörer på plats

Det står nu klart att förhoppningarna hos Zimbabwes folk om ett fullt ut fredligt och demokratiskt val inte infriats. Valobservatörer har dock kunnat vara på plats i landet och rapporterna säger att det mesta gått korrekt till. Vid den här tidningens pressläggning hade EU:s valobservatörer ännu inte offentliggjort sin rapport. De lyfte dock direkt efter valet fram flera orosmoln, bland annat att många väljare assisterades vid röstningsförfarandet samt att många namn saknades på röstlängderna. Valrörelsen präglades dessutom av att statsmedier gynnade den sittande presidenten vilket påverkade möjligheten till ett fritt demokratiskt val. EU fördömde också användandet av våld.

Kina investerar i Sydafrika

SYDAFRIKA I slutet av juli hölls toppmötet inom den ekonomiska BRICS-konstellationen med länderna Brasilien, Ryssland, Indien, Kina och Sydafrika i Johannesburg. Totalt har Kina utlovat investeringar i Sydafrika till ett värde av drygt 110 miljarder svenska kronor. Bland annat ska en kinesisk bilfabrik öppnas i Sydafrika. De kinesiska investeringarna är ett led i den nya presidenten Cyril Ramaphosas ambition att öka utländska investeringar i landet för att få igång landets ekonomi.

Får alla grupper vara med i markdiskussionerna?

NAMIBIA I många tidigare koloniserade länder förs diskussioner om att återlämna mark, så även i Namibia. När landet blev självständigt 1990 ägde 4 500 vita personer 52 procent av Namibias jordbruksmark. Sedan dess har markfrågan diskuterats flera gånger men än har bara en liten del av marken omfördelats. På en nationell konferens om mark 1–5 oktober ska förslag från regionala medborgarmöten diskuteras och därefter kan ett beslut om markfördelning komma att fattas, skriver The Namibian. Samfundet Kai Akhoen Hai om San som består av personer ur den landlösa folkgruppen San kräver enligt AllAfrica att konferensen skjuts upp då de vill få försäkringar om att alla minoritetsgrupper bereds plats i diskussionerna. De menar också att de regionala mötena enbart behandlat urbana områden och inte landsbygdsområden.

Starkt reportage av Elton John och Robin Hammond

MOÇAMBIQUE Fotojournalisten Robin Hammond har träffat flera hbtq-personer i bland annat Moçambique, Uganda och Kenya. De berättar om sin utsatta situation och Elton John skriver om det arbete hans stiftelse gör för personer med HIV. Hammonds starka men också vackra bilder är liksom berättelserna väl värda att ta del av.

Du hittar reportaget, som publicerats i New York Times, via afrikagrupperna.se/bloggen.

FOTO: LINDA NYSTRÖM

Med stöd från ABDO gick lokalbefolkningen från sju byar i Chikari-området ihop och byggde två skolor och ett kvinnocenter.

Från böcker till majs och en hållbar utveckling

Vår partnerorganisation ABDO, African Book Development Organization, har fokuserat på stöd genom läroböcker, vilket varit en stor bristvara i Zimbabwe. Men ABDO är i förändring och tillsammans med Florence Katabede, Joram Matarirano och Nyamurutsua Aleck bygger organisationen en hållbar framtid i byn Chakari. Det gör de genom att skapa bättre möjligheter för skolgång, men även säkrare tillgång till mat och inkomst för invånarna.

FOTO: LINDA NYSTRÖM

Bevattningsystemet kommer ge större skördar.

I byn Chakari, cirka tre timmar från Zimbabwes huvudstad Harare har skolan gjort en betydande skillnad för både barn och vuxna. Lokalbefolkningen i de omkringliggande byarna tröttnade på att barnen inte fick ordentlig utbildning och bad vår partnerorganisation ABDO om ytterligare stöd utöver de läroböcker som ABDO tidigare försett dem med.

Undervisningen behövde en byggnad
– Vi insåg att det inte går att lära barnen något mitt i byn, där föräldrar och andra drar barnens uppmärksamhet till sig. Vissa av männen sitter och super i brist på annat att göra och störde lektionerna,

förklarar rektor Joram Matarirano.

Byborna gick därför samman och med den tidigare rektorn i spetsen bad de ABDO om budgetstöd för att kunna bygga en skola. Med det finansiella stödet och hjälp från en byggmästare gick sedan sju byar från området ihop och byggde skolan med sina bara händer.

– Det var fantastiskt att göra det tillsammans. Alla hjälpte till, säger Joram.

På väg mot självförsörjning
Skolan, Mopani Park Primary School, är idag på plats och har lett till stor förändring i området. Med marken till skolan kom också möjlighet att odla, vilket några

av föräldrarna fick i uppdrag att förvalta. Inkomsten från grödorna har tillsammans med skolvägifterna gjort att byborna kunnat börja bygga ytterligare en skola, och även ett kvinnocenter, Women’s Action Center (WAC), också det med odlingsmöjligheter. På så sätt kan byarna odla allt fler grödor lokalt och bli mer självförsörjande. Florence Katabede är ansvarig för utvecklingen av WAC och Nyamurutsua Aleck för det bevattningsystem som håller på att byggas för WAC:s odlingar.

– Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och vi kan komplettera varandra med våra olika kunskaper. Jobbar vi tillsammans så kommer vi längre, förklarar Nyamurutsua.

– Bevattningsystemet är snart klart och med det på plats kan vi odla mer och därmed ha både mat och grödor till försäljning i WAC. Tanken är att vi lagar

maten i WAC och tjänar pengar som vi kan investera i utbildningar och studiecirkelar vi ska hålla på WAC, avslutar Florence.

Lokalbefolkningen driver på
Studiecirkelarna kan handla om att lära varandra något praktiskt arbete som att ta hand om olika grödor, att utforska olika inkomstmöjligheter eller överföra baskunskaper som att läsa och räkna.

– Det är viktigt att poängtera att det inte är vi på ABDO som driver på förändringarna. De är helt på lokalbefolkningens initiativ och vi försöker stötta där det behövs, förklarar Antony Sungisayi, som är programhandläggare på ABDO i Harare.

Byn Chikari är ett bra exempel på när lokalbefolkningen, med visst stöd, själva skapar sin egen framtid och en hållbar utveckling.

FOTO: LINDA NYSTRÖM

Florence Katabede, ansvarig för utvecklingen av Women’s Action Center (WAC).

FOTO: MITRAMAKI

Alla frörättigheter åt storföretagen, inga åt bönderna

Att bönderna har tillgång till mark och fröer är grunden för all matproduktion. Mellan 70 – 80 procent av de fröer som används i jordbruket på den afrikanska kontinenten är lokala frösorter som bönderna sparar, delar och säljer.

Det är en biologisk mångfald som också ökar böndernas motståndskraft mot klimatförändringar och andra kriser. Utan rätten att spara fröer från tidigare skördar förlorar bönderna sin självständighet. Men det finns starka intressen som vill få lokala småskaliga jordbrukare att börja odla med hybridfröer som är patentägda av transnationella företag.

En harmonisering av frölagarna pågår just nu. Det innebär att om ett företag registrerar ett frö i ett av länderna i SADC-regionen (där 15 afrikanska länder ingår) ska det automatiskt vara godkänt för handel i de övriga länderna. Samtidigt ska man inte få handla med andra fröer än de som är registrerade (och att registrera kostar såklart en hel del pengar). Det ger en väldig makt till några få stora företag. Ett illustrerande exempel är att samtliga majsvarianter som är registrerade i SADC:s regionala frökatalog är patenterade av de stora frö- och kemiföretagen Monsanto* och Syngenta.

**Monsanto är uppköpt av det tyska företaget Bayer och verksamheten kommer framöver att gå under namnet Bayer.*

Södertälje Afrikagrupp – hjältar i solidaritetens namn!

På Afrikagruppernas årsmöte i maj tackade vi av Södertälje Afrikagrupp som genom åren samlat in nästan 3 miljoner kronor till våra partnerorganisationer. Gruppen startade 1986 med att samla in kläder, arbeta mot apartheid och sprida information. Engagemanget utvidgades sedan med loppmarknad, filmvisningar och föreläsningar.

Ett av de mest minnesvärda besöken ägde rum 1994. En snöig vinterkväll kom Henning Mankell och pratade om sitt engagemang i teaterprojekt i Moçambique.

– Han trodde inte det skulle komma några på hans föredrag. Det hade ju stått i länsstidningen att han skulle berätta om teater, bröd och skådespel. Han skrev senare en krönika där han uttryckte sin förvåning över att det kom fler än 40 personer och han hade tänkt ”så här ser kärnan i svenskt solidaritetsarbete ut”. Vi tyckte det var fantastiskt roligt, säger Barbro Svärd.

De aktiva i Södertälje Afrikagrupp har alltså gjort det möjligt för Afrikagrupperna att stödja hela organisationer i över 30

Barbro Svärd lämnar över flaggan från Södertäljes tidigare second hand-bod "Titt in" till generalsekreterare Louise Lindfors.

år. Förutom att ge ekonomiskt stöd har gruppen sorterat och skickat hundratals ton kläder till länder i södra Afrika och Västsahara – den afrikanska kontinentens sista koloni. Detta kallar vi hjälteinsatser i solidaritetens namn.

– Lokalgruppen nu kommer att vara vilande. Men visst fortsätter medlemmar

att driva boka-cirkel och läsa massvis med afrikanska författare, säger Barbro Svärd vid avtackningen.

Tusen tack Södertälje Afrikagrupp – ni ger den långsiktiga solidariteten ett ansikte.

FOTO: MITRA MAKI

Skramla för världens barn!

I Moçambique är mödradödligheten hög vilket också utsätter barnen för stora risker. Med mamman försvinner såväl mat, värmen som kärlek. Vår partnerorganisation Amodefa driver kliniker som arbetar med modravård och näringsprogram till barn och nyblivna föräldrar.

Genom att delta i Världens Barn-kampanjen kan vi tillsammans se till att barn

i både södra Afrika och andra delar av världen får bättre möjligheter. Bidra gärna via Swish eller varldensbarn.se.

Årets stora insamlingsdagar är 28–30 september och 6 oktober. Vill du hjälpa till så kontakta oss på medlem@afrikagrupperna.se eller anmäl dig direkt på <https://start.varldensbarn.se/frivillig-anmalan/>

TURNÉN ÅTERKOMMER I HÖST

Vem har makten över maten?

I oktober återkommer Makten över maten-veckan. Vi gör nedslag med seminarier och aktiviteter runtom i hela Sverige tillsammans med organisationerna i Makten över maten-nätverket. Datumen är 22-28 oktober. Håll utkik på afrikagrupperna.se för mer information. Alla aktiviteter kommer också att finnas på maktenovermaten.se som leder till nätverkets Facebooksida.

FOTO: EMMAUS STOCKHOLM

Rösta för folkrätten

Oavsett vilket parti du röstar på i riksdagsvalet den 9 september hoppas vi att du vill stå upp för folkrätt med oss!

Västsahara är ockuperat av Marocko sedan 42 år. Ett viktigt motiv till Marockos långvariga ockupation är Västsaharas naturresurser. Trots det har EU ett handelsavtal med Marocko som inkluderar varor från ockuperade Västsahara, utan att västaharierna vare sig gett sitt samtycke eller får del av vinsten. Att tillåta handelsavtal legitimerar den ockupation som såväl FN som internationella domstolen i Haag och EU-domstolen förklarat olaglig. Vi hoppas att du, precis som vi, står upp för folkrätten och västahariernas rätt till självbestämmande!

Genom att rösta i vårt "val" hjälper du oss att sätta press på svenska politiker. Efter riksdagsvalet kommer vi – Afrikagrupperna och Emmaus Stockholm – att samla rösterna och framföra dem till Sveriges politiker i en debattartikel. Din röst är viktig!

Så röstar du:

- Kommentera antingen "Folkrätt" eller "Handel" på Afrikagruppernas eller Emmaus Stockholms Facebooksida
- Skicka ett mejl till kampanj@emmaus-stockholm.se där du skriver antingen "Folkrätt" eller "Handel" samt ditt fullständiga namn.

Spring Sahara Marathon

Vill du vara med och visa solidaritet med västaharier i de algeriska flyktinglägren?

Följ med oss och spring Sahara Marathon den 27 februari 2019. Sista anmälningdag är 16 december. Kostnad ca 10 000 kr för resa, boende, transport och deltagande i loppet. Exakt pris meddelas när anmälningssperioden är över. Anmälan är inte bindande förrän exakt pris meddelats, men då vi har begränsat med platser önskar vi att du endast anmäler dig om du har för avsikt att delta i loppet.

FOTO: JEREMY LARK

Observera att det finns olika distanser: 42 km, 21 km, 10 km och 5 km. För mer information och anmälan, kontakta medlem@afrikagrupperna.se

STYRELSEN HAR ORDET

En viktig höst för Västsahara

Du vet säkert att Afrikagrupperna lobbar för Västsaharafrågan och att den ingår i vår långtidsplan. Efter en rad avgöranden i EU-domstolen om jordbruks- och fiskeavtalen mellan EU och Marocko står det klart att handeln med naturresurser från Västsahara är olaglig, såvida inte västaharierna gett sitt samtycke och gagnas ekonomiskt.

Det råder inga oklarheter kring Västsaharas rättsliga status; området tillhör inte Marocko. Ett fördömande av den marockanska ockupationen och ett erkännande av Västsahara vore i linje med gällande rätt. Västaharier har än idag inte beretts möjlighet till en opartisk folkomröstning om sin självständighet trots löfte om det inför vapenvilan 1991.

Vi menar att EU:s och medlemsstaternas rädsla för att tappa Marocko som handelspartner inte får underminera självbestämmanderätten, en rättighet så kraftfull att den återkommer i flertalet av de konventioner och fördrag vi är anslutna till med avstamp i FN-stadgan. Rätten att råda över sin politiska status, sin ekonomi samt sin sociala och kulturella utveckling är inte en kamp reserverad för aktivister utan bör stödjas av alla som slår vakt om folkrätten. Afrikas sista koloni är ett olyckligt status quo som genast måste upphöra. I höst går vi ett viktigt val till mötes, där vi vill se Västsaharafrågan på dagordningen.

Ps. Gå in och ta ställning du också, rösta om folkrätt kontra handel på Afrikagruppernas och Emmaus Stockholms Facebooksidor. Rösterna kommer att framföras till svenska politiker i en debattartikel. Ds.

Shirin Shams
Styrelseledamot,
Afrikagrupperna

Swisha till 9019506, välj valfritt belopp och ange BARN i meddelandefältet.

Beställ fina

JULKORT OCH PRESENTER TILL KUNDER OCH ANSTÄLLDA

Våra julkort är handgjorda av kvinnor i Sydafrika och är tryckta på fröpapper. Det betyder att när julen är över kan mottagaren plantera kortet så växer det upp kryddor eller blommor! Pris är cirka 30 kr/st beroende på antal.

Vi har också gåvokort i många olika varianter, bland annat skolböcker, matpaket, odlingslotter, trädplantor och mödravård. Priser från 100 kr.

Större beställningar måste vi få i god tid eftersom våra leverantörer är småföretagare och inte har stora lager av varor.

Hör av dig till oss på 08-442 70 76 eller insamling@afrikagrupperna.se om du är intresserad av att beställa.

[afrikagrupperna.se/
gavoshop](https://afrikagrupperna.se/gavoshop)

Tillsammans förändrar vi liv

Afrikagrupperna är en solidaritetsorganisation som arbetar för en värld där alla människor har lika rättigheter och möjligheter att påverka sin vardag och framtid.

Genom vår verksamhet förändras och förbättras tusentals liv varje dag. För att minska fattigdomen arbetar vi tillsammans med lokala organisationer i Angola, Moçambique, Namibia, Sydafrika och Zimbabwe.

I vårt arbete fokuserar vi på tre områden, rätten till levnadslön, rätten till din kropp och rätten till Afrikas resurser. Vi

stödjer även kampen för ett fritt Västsahara. Afrikagrupperna är en medlemsorganisation med lokalgrupper över hela Sverige. I Sverige sprider vi information och bildar opinion för global rättvisa.

Stöd vårt viktiga arbete genom att skänka en gåva, PG 90 03 37-7 eller Swisha till 90 03 37 7. Ditt bidrag förändrar liv!

WEB afrikagrupperna.se
TWITTER twitter.com/afrikagrupperna
FACEBOOK facebook.com/afrikagrupperna
INSTAGRAM instagram.com/afrikagrupperna